

Zadeva C-790/19

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

24. oktober 2019

Predložitveno sodišče:

Curtea de Apel Braşov (Romunija)

Datum predložitvene odločbe:

14. oktober 2019

Obtoženca:

LG

MH

Drugi stranki v postopku:

Parchetul de pe lângă Tribunalul Braşov

Agenția Națională de Administrare Fiscală, Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Braşov

Predmet postopka v glavni stvari

Pritožbe, ki so jih vložili Parchetul de pe lângă Tribunalul Braşov (državno tožilstvo pri višjem sodišču v Braşovu, Romunija; v nadaljevanju: državno tožilstvo), obtoženec LG in oškodovanka Agenția Națională de Administrare Fiscală, Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Braşov (nacionalna agencija davčne uprave – regionalni generalni direktorat za javne finance v Braşovu, Romunija; v nadaljevanju: davčna uprava) zoper kazensko sodbo z dne 15. novembra 2018, ki jo je izreklo Tribunalul Braşov (višje sodišče v Braşovu, Romunija; v nadaljevanju: višje sodišče)

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Predlog za razlago člena 1(3)(a) Direktive 2015/849, vložen v skladu s členom 267 PDEU

Vprašanje za predhodno odločanje

Ali je treba navedeno določbo razlagati tako, da oseba, ki stori materialno dejanje, ki pomeni kaznivo dejanje pranja denarja, nikoli ni ista kot oseba, ki stori temeljno kaznivo dejanje (predhodno kaznivo dejanje, iz katerega izhaja denar, ki je predmet pranja denarja)?

Navajane določbe prava Evropske unije

Direktiva 2005/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. oktobra 2005 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma, člen 1(1) in (2), od (a) do (d)

Direktiva (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma, spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2005/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive Komisije 2006/70/ES, člen 1(1), (2) in (3), od (a) do (d)

Navajane nacionalne določbe in upoštevna sodna praksa

Člen 29 Lege nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor (zakon št. 656/2002 o preprečevanju in zatiranju pranja denarja), ki je bil objavljen v Monitorul Oficial al României (uradni list Romunije), del I, št. 904, z dne 12. decembra 2002, s poznejšimi spremembami in dopolnitvami;

Na datum storitve dejanj je člen 29(1) določal:

„Za kaznivo dejanje pranja denarja se šteje in z odvzemom prostosti od 3 do 12 let se kaznuje:

- a) preoblikovanje ali prenos premoženja, ki se opravi ob zavedanju, da to premoženje izvira iz kaznivega dejanja, z namenom utaje ali prikrivanja nezakonitega izvora premoženja ali pomoči osebi, ki je storila dejanje, iz katerega premoženje izvira, da bi se ta izognila kazenskemu pregonu, sodnemu postopku ali izvršitvi kazni;
- b) utaja ali prikrivanje prave narave, vira, kraja, razpolaganja ali pretoka premoženja ali pa pravic ali lastništva na premoženju, ki se opravi ob zavedanju, da to premoženje izvira iz kaznivega dejanja;
- c) pridobitev, lastništvo ali uporaba premoženja, ki se opravi ob zavedanju, da to premoženje izvira iz kaznivega dejanja“.

Sodba Curte Constituțională (ustavno sodišče, Romunija) št. 418 z dne 19. junija 2018 o ugovoru protiustavnosti določb člena 29(1)(c) zakona št. 656/2002 o preprečevanju in zatiranju pranja denarja ter izvajanju ukrepov za

preprečevanje in zatiranje financiranja terorizma v razlagi, podani v sodbi Înalță Curte de Casație și Justiție (vrhovno kasacijsko sodišče, Romunija; v nadaljevanju: kasacijsko sodišče) št. 16 z dne 8. junija 2016 o izreku predhodne odločbe za pojasnitev pravnih vprašanj v zvezi s kaznivim dejanjem pranja denarja;

Lege nr. 129/2019 din 11 iulie 2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (zakon št. 129 z dne 11. julija 2019 o preprečevanju in zatiranju pranja denarja in financiranja terorizma ter o spremembi in dopolnitvi nekaterih normativnih aktov, ki je bil objavljen v Monitorul Oficial al României (uradni list Romunije), del I, št. 589, z dne 19. julija 2019) (zakon na dan, ko je bil pripravljen predlog Sodišču Evropske unije za sprejetje predhodne odločbe, še ni bil objavljen).

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 Višje sodišče je na prvi stopnji obtoženca LG obsodilo na 1 leto in 9 mesecev zapora, s pogojnim začasnim zadržanjem izvrševanja kazni v skladu s členom 81 in naslednjimi prejšnjega kazenskega zakonika (kazenski zakon, ki je za obtoženca ugodnejši) za kaznivo dejanje pranja denarja iz člena 29(1)(a) zakona št. 656/2002 na podlagi člena 41(2) prejšnjega kazenskega zakonika, zaradi storitve 80 materialnih dejanj. Navedeno sodišče je poleg tega ustavilo kazenski postopek proti obtožencu LG zaradi kaznivega dejanja davčne utaje, ker je ta povrnil škodo. Glede obtoženke MH je sodišče, ki je odločalo o zadevi, sprejelo oprostilno sodbo, ker je štelo, da ni izpolnjeno merilo pripisljivosti, ker ni bilo dokazano, da je vedela, da je obtoženec LG pral denar, ki je izviral iz davčne utaje.
- 2 Sodišče, ki je odločalo o zadevi, je štelo, da je obtoženec LG kot poslovodja storil kaznivo dejanje davčne utaje in opral denar, pridobljen s tem kaznivim dejanjem. V obdobju od leta 2009 do 2013 namreč obtoženec LG v knjigovodski evidenci družbe SC Vinalcool Brașov SA ni evidentiral davčnih listin, ki dokazujejo prejem prihodkov od družb Medofta SRL in Reproflex SRL iz naslova oddaje poslovnih prostorov v najem. Da bi zastopnikom družb Medofta SRL in Reproflex SRL prikazal, da gre za zakonite poslovne transakcije, je obtoženec LG zahteval, da plačila, ki jih ti družbi dolgujeta družbi Vinalcool Brașov SA, nakažejo na račun družbe Arta Romana SRL, ki je bila v lasti obtoženke MH, zunajzakonske partnerice obtoženca, za kar se je skliceval na pogodbo o odstopu terjatev, sklenjeno med obtožencem ter družbama Vinalcool Brașov SA in Arta Romana SRL. Skupni odstopljeni znesek je znašal 512.301,15 romunskih levov (RON), obtoženec LG pa ga je prejel prek obtoženke MH. Obe stranki sta sredstva dvigali v gotovini na bančnem okencu ali na bankomatu. Natančneje, obtoženec LG je pral denar, ki ga je pridobil s tem, da je storil kaznivo dejanje davčne utaje, ki je osnovno kaznivo dejanje.

- 3 Državno tožilstvo, obtoženec LG in oškodovanka, davčna uprava, so se zoper to sodbo pritožili pri predložitvenem sodišču. Obtoženec LG je pozneje umaknil pritožbo.
- 4 Državno tožilstvo je sodbo izpodbijalo zlasti zaradi neutemeljenosti oprostitev obtoženke MH.
- 5 Oškodovanka je sodbo izpodbijala, ker je bil z njo deloma zavržen njen premoženjskopравни zahtev.

Predložitveno sodišče, Curtea de Apel Braşov (pritožbeno sodišče v Braşovu, Romunija; v nadaljevanju: pritožbeno sodišče), meni, da je treba razložiti nekatere določbe Direktive 2015/849, in ker na tem področju ni našlo sodne prakse, je stranke po uradni dolžnosti opozorilo na vprašanje postavitve vprašanja za predhodno odločanje Sodišču Evropske unije.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 6 Državno tožilstvo je nasprotovalo predložitvi predloga za sprejetje predhodne odločbe Sodišču Evropske unije, ker po njegovem mnenju niso izpolnjeni pogoji iz člena 267 PDEU, in tudi zato, ker zgoraj navedena direktiva ni bila prenesena v romunski pravni red, čeprav se je rok za prenos iztekel leta 2017, dejanja pa so bila storjena pred sprejetjem navedene direktive. Štelo je, da direktiva izpolnjuje merila za uporabo teorije *acte clair*, kot jo določa Sodišče Evropske unije, in da obstaja neprekinjenost glede normativnih aktov, sprejetih na ravni Unije, ker je bistvena vsebina ista.
- 7 Obtoženca sta soglašala z vložitvijo predloga za sprejetje predhodne odločbe pri Sodišču Evropske unije.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 8 Veljavna in razveljavljene direktive pranje denarja opredeljujejo podobno, in sicer na kateri koli način, na katerega se lahko stori, nacionalna zakonodaja je določbe, ki se nanašajo na opredelitev dejstev, prenesla skoraj popolnoma enako, pri čemer so razlike glede značilnosti, nezakonnosti in pripisljivosti kaznivega dejanja nepomembne. Vendar je predložitveno sodišče ugotovilo nasprotje med razlagami nacionalne zakonodaje, ker se rešitve, ki jih ponuja sodna praksa, razhajajo. Potencialne rešitve obravnavane zadeve so namreč videti diametralno nasprotne glede na to, ali se šteje, da je vsebovana bistvena značilnost kaznivega dejanja ali ne.
- 9 Predložitveno sodišče meni, da storilec kaznivega dejanja pranja denarja v kakršni koli obliki ne more biti isti kot storilec temeljnega kaznivega dejanja.

- 10 Pritožbeno sodišče se zlasti sklicuje na dve sodbi kasacijskega sodišča: na sodbo št. 147/2011, v kateri je bilo izrečeno, da „storilec obeh kaznivih dejanj ne more biti ista oseba“, in sodbo št. 836/2013, ki se je omejila na izrek v obliki, ki jo določa člen 23(1)(c) zakona št. 656/2002, in sicer: „udeleženec pri glavnem kaznivem dejanju ne more biti storilec kaznivega dejanja pranja denarja“, sicer je „kršeno načelo *ne bis in idem*“. V tem smislu, in sicer v smislu, da se izključi možnost, da bi bil storilec kaznivega dejanja pranja denarja ista oseba kot storilec temeljnega kaznivega dejanja, se lahko navedejo tudi druge odločbe kasacijskega sodišča in drugih nacionalnih sodišč.
- 11 Na drugi strani se je kasacijsko sodišče izreklo o teh zakonskih določbah v sodbi št. 16/2016, v kateri je dopustilo vprašanje v zvezi s pojasnitvijo nekaterih pravnih vprašanj in zlasti izreklo, da je storilec kaznivega dejanja pranja denarja lahko tudi storilec kaznivega dejanja, iz katerega izvira denar. V utemeljitvi te odločitve je kasacijsko sodišče pojasnilo: „[d]oločbe iz člena 29(1) zakona št. 656/2002, ki opredeljujejo kaznivo dejanje pranja denarja, se nanašajo na seznanjenost z izvorom denarja [...], ta pogoj pa je izpolnjen, če je oseba tako storilec kaznivega dejanja pranja denarja kot tudi storilec kaznivega dejanja, s katerim je bil denar pridobljen“.
- 12 Glede teh zakonskih določb se je izreklo tudi ustavno sodišče v sodbi št. 418/2018, kjer je ugotovilo, da so določbe člena 29(1)(c) zakona št. 656/2002, kot so razložene v sodbi kasacijskega sodišča št. 16/2016, glede storilca kaznivega dejanja protiustavne. In sicer, „storilec [...] glavnega kaznivega dejanja [...] ne more biti storilec kaznivega dejanja pranja denarja“. Izraz „ob zavedanju, da to premoženje izvira iz kaznivega dejanja“ v kazenski določbi iz pojma storilca izključuje osebe, ki so udeležene pri kaznivem dejanju, iz katerega izvira denar.
- 13 V uradnem prečiščenem besedilu zakona št. 656/2002 je navedeno, da se z njim v nacionalni pravni red prenašajo določbe Direktive 2005/60.
- 14 Tako besedilo Direktive (v kateri koli od poznejših oblik) kot besedilo nacionalnega zakona vsebujeta pogoj, da se dejanje stori „vedoč [ob zavedanju], da to premoženje izvira iz kaznivega dejanja ali udeležbe v takem dejanju“, ki ga predložitveno sodišče analizira s pomenskega, slovničnega in teleološkega vidika ter zaključi, da ni mogoče, da bi bil storilec obeh kaznivih dejanj isti.
- 15 Predložitveno sodišče, to je pritožbeno sodišče, se sklicuje tudi na različico direktive v angleškem jeziku in primerja sistem *common law* s sistemom romansko-germanskega prava ter napotuje na italijanski, španski in nizozemski kazenski zakonik in teoretična besedila.
- 16 Predložitveno sodišče meni, da se v obravnavani zadevi ne uporablja teorija *acte clair*, ker tako teorija kot sodna praksa na to vprašanje ponujata različne odgovore.
- 17 Čeprav Romunija ni prenesla Direktive 2015/849 v določenem roku, ampak šele z zakonom št. 129 z dne 11. julija 2019, ki je bil sprejet pozneje kot sklep z dne

25. junija 2019, ko je bilo odločeno, da se na Sodišče naslovi predlog za sprejetje predhodne odločbe, predložitveno sodišče meni, da je treba vprašanje predložiti Sodišču Evropske unije tudi s sklicevanjem na navedeni zakonodajni akt, prav zato, ker se ne razlikuje od določb člena 1, ki opredeljuje pranje denarja.

DELOVNI DOKUMENT